

Genſyn til et andet Retſbegreb. Det hændte engang, at der var en Juſtitsminiſter her i Landet, ſom havde ſaaet den Overbeviſning, at forſkjellige Politikere, forſkjellige Medlemmer af dette høie Thing, deriblandt ogſaa min Kinghed, havde indgaaet en ſkandinaviſt Sammenpørgelſe. Der ſkulde exiſtere en Brevſamling, ſom det var ham om at ſaae fat i, og i den Anledning ſkrev han et Brev, der ſenere ſaldt i mine Hænder, til en Mand, der nu er død, hvori han lovede ham, at hvis han kunde ſkaffe ham denne Brevvevling, vilde han tilſtaa ham et rentefrit og uopſigeligt Laan paa 600 Rdlr., man brugte jo den Gang Rigsdaler. Det er ganſke pjenſynligt, at uagtet der gaves denne Transaktion Karakteren af et Laan, var det i og for ſig ſlet ikke Andet end en Gave, om man vil, en Kjøbeſum, thi det var berøvet alle et Laans Egenſkaber; et Laan nemlig, hvoraf der ingen Rente ſvares, ſom ikke kan opſiges, og hvor det beror paa Debitor ſelv, om han vil betale det tilbage, har i Virkeligheden ingen af et Laans Egenſkaber og gaar i Virkeligheden over til at være en hel anden Retſhandel. Saaledes er det ogſaa med den Eiendomsret, ſom er berøvet Retten til at ſælge og paſſette. Ganſte viſt antager jeg ikke, at det var det ærede Medlems Mening, at denne Mangel paa Diſpoſitionsret ſkulde vedblive for Eften, idet det ærede Medlem ſyntes at mene, at ſaaſnart Gaardarvingen var død, bortſaldt ogſaa denne Indſtrænkning i Eiendomsretten. Thi, figer det ærede Medlem, Retten til at arve Gaarden, ophører fra Gaardarvingen, hvis han dør, uden førſt at have tiltrædt Gaarden. Se, her har det ærede Medlem gjort ſig ſtyldig i en ſtor Feiltagelſe, ſom kuldkæſter hele hans Reſonnement. Efter alle juridiffe Grundſætninger er det jo i og for ſig en Regel, at ſaaſnart en Arv er ſalden uden Genſyn til, om den er tiltrædt eller ikke, gaar den i Arv igjen, hvis den Vedkommende dør, inden han har ſaaet den ihænde. Det er en ganſke almindelig Grundſætning, og den er paa det Stærkeſte udtalt med Genſyn til det herhen hørende Tilfælde i § 4 af den paagjældende Forordning af 1777, af hvilken jeg med den ærede Formands Tilladelse ſkal have den Være at oplæſe en lille Paſſus: „ſkulde det Barn, hvem efter foranſtaaende 2den og 3die § Gaardens Beſiddelſe tilkommer fremſor dets Eftfænde, hvad enten det er den ældſte Søn eller den ældſte Datter, overleve Faderen, men dør, inden der ſkrives til Boets Deling, ſaa gaar dog den ham eller hende engang tilkommende Fortrins- eller Adløſningsret over paa hans efterlevende Børn.“ Det er alſaa klart udtalt, at ſaaſnart Gaardetværens Ret er erhvervet ved Arveſaldet, Dødsſaldet, er det ogſaa dermed givet, at hvis Gaardarvingen dør, inden han tiltræder Eiendommen, gaar denne hans Ret over paa hans Børn. Det er aldeles udtrykkelig ud-

talt, og for at gjøre det endnu ſkarpere, er det i Modſætning dertil udtalt i den følgende Sætning, at der ſom derimod den ældſte Søn dør før Faderen, ſkal den ældſte Søn Børn ingen Ret have til at tiltræde Arven paa Grund af, at den muligvis vilde være tilfalden deres Fader. Dette er ogſaa ganſke naturligt, Reglen er, at erhvervet Arv, ſalden Arv gaar over, medens ikke ſalden Arv naturligtvis ikke kan gaa over. Naar alſaa det ærede Medlem i ſit Foredrag udtrykkelig figer det Modſatte, er det vildeledende, og da det jo netop er det, det kommer an paa ved Sagens Bedømmelſe, maa Sagen virkelig nøiagtig underſøges i et Udvalg. Det ærede Medlem figer Sp. 3726 — jeg haaber, at den ærede Formand tillader, at jeg læſer denne lille Sætning op —: „Jeg maa nemlig gjøre opmærksom paa, at den Ret til at tiltræde Gaarden, ſom den ſaakaldte Gaardarving har, ikke gaar i Arv, naar han ikke ſelv kommer til at tiltræde Gaarden; hans Ret gaar ikke over paa hans Arvinger“. Det er jo det Modſatte af, hvad Forordningen figer. Jeg tror, at det med Alt dette for Die, og forat vi kunne ſaae de ſkriftlige Dplyſninger frem, ſom have været forelagte Finantsudvalget, men af hvilke jeg i alt Fald ikke har kunnet ſaae nogen at ſe, er i ſin Orden, at diſſe Ting blive underſøgte i et Udvalg. Jeg ſkal med Genſyn til de fremkomne Uttringer fra forſkjellig Side tillade mig at minde om, hvad jeg ſagde, da Sagen paa et tidligere Stadium var til Behandling her i Salen med Genſyn til Stillingen ligeoverfor Domsmagten. Det er jo, ſom ærede retskyndige Medlemmer vide, ſaa, at Domſtolene ved deres Afgjorelſe ere bundne til beſtemte Forudsætninger, de ere bundne til Parternes Procedure, til Parternes Bedtægter, og de ere ſærlig bundne til, hvorledes Sagen fremdrages fra Advokaternes Side. Den Afgjorelſe, ſom Domſtolene træffe, er ſaaledes ingenlunde fri, den beror til dels paa Bedtagelſe mellem Parterne og deres Repræſentanter, nemlig en tiitende Bedtagelſe, idet det kommer an paa, hvorledes Sagen bliver bragt frem fra Parternes eller Repræſentanternes Side, hvilke Benægtelſer, der finder Sted, hvilke Beviſer der føres o. ſ. v. alt dette ere Domſtolene ſlet ikke Herrer over. Det er alſaa i ſtor Maade uret, naar man vil ſige, at Domſtolene have dømt forkert; det maa man ikke ſige, og det er der ikke Tale om i dette Tilfælde. Det er ørkesløſt at underſøge, om en Spieſteretsdom er rigtig eller ikke, thi Spieſteret taler ſom den, der har Myndighed, og tilmed vilde det være uſømmeligt, idet den ene Statsmagt ſkal ſideordnet med den anden. Jeg har derfor paa ingen Maade villet ind paa en ſaadan Underſøgelse og vil det fremdeles ikke. Det er derfor yderſt urigtigt, naar man har ſagt, at det at tage Sagen for her vilde være at revidere en